

Kommunedelplan for naturmangfold

Planprogram

Fjellandskap og fjellfugler. Foto: Knut Totland

Endret etter høring
Fastsatt av formannskapet, 28.02.2017

Innhold

1. Hvorfor kommunedelplan for naturmangfold?	3
1.1. Målsettinger for planarbeidet.....	3
1.2. Pilotprosjektet – kommunedelplan for naturmangfold	3
2. Hva vet vi om naturmangfold i Hemne?	3
2.1. Datagrunnlag og utredningsbehov	3
2.2. Følgende tema skal behandles i kommuneplanprosessen og eventuelt inngå i kommunedelplanen.....	4
3. Hvordan skal planprosessen gjennomføres?	4
3.1. Beskrivelse av planprosess og organisering av arbeidet.....	4
3.2. Skjematisk oversikt over organiseringen av planarbeidet.....	6
3.3. Milepæler	6
4. Hvordan vil den ferdige kommunedelplanen fungere?	7
4.1. Plandokumentene.....	7
4.2. Hvordan sikre dynamikk og fleksibilitet i plankartet?	7

1. Hvorfor kommunedelplan for naturmangfold?

All natur i Norge ligger i en kommune og de fleste avgjørelser som har virkninger for naturen blir tatt på lokalt plan. For å ivareta naturen er det svært viktig å ha tilstrekkelig informasjon om naturverdiene rundt oss og lokale planverktøy som setter oss i stand til å forvalte naturen vår på en bærekraftig og god måte.

1.1. Målsettinger for planarbeidet

Oversiktlig og tilgjengelig naturinformasjon. Hovedmålet med kommunedelplanen for naturmangfold er å få en samlet oversikt og helhetlig framstilling av naturmangfoldet av nasjonal, regional og lokal verdi i Hemne. Kommunedelplanen skal gjøre naturinformasjon mer tilgjengelig for allmennheten og forvaltningen selv og slik skape mer forutsigbarhet for publikum. Planen skal synliggjøre *naturmangfoldsverdier* på en smidig og intuitiv metode. Det skal også framgå hvor det foreligger kunnskapshull.

Forenkling av saksbehandling. Kommunedelplanen skal være et verktøy som forenkler saksbehandlingen.

Fokus på naturmangfold. Det er en målsetting at planarbeidet skal medføre mer fokus på naturen i Hemne og gi næringslivet, offentlig forvaltning, grunneiere og andre et styrket insentiv til å ta vare på naturverdiene i kommunen. Dette skal skje gjennom en åpen planprosess med gode medvirkningsprosesser.

Kommunedelplanen skal synliggjøre hvilke målsettinger Hemne kommune har for å ivareta naturmangfoldet og hvilke strategier som legges til grunn for å nå disse målsettingene.

1.2. Pilotprosjektet – kommunedelplan for naturmangfold

Arbeidet med kommedelplanen inngår i et pilotprosjekt som springer direkte ut fra Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet - Norsk handlingsplan for naturmangfold;

«Regjeringen ønsker å legge til rette for at kommunene kan øke sin kompetanse om naturmangfold. Regjeringen foreslår at dette skal skje gjennom et godt kunnskapsgrunnlag og økt veiledning, og gjennom et pilotprosjekt om kommunedelplaner for naturmangfold. I dette pilotprosjektet vil det bli lagt vekt på de verdiene som naturmangfoldet representerer i nasjonal, regional og lokal sammenheng.»

Hemne kommune er en av fem kommuner i landet som er trukket ut til å delta i pilotprosjektet. Prosjektet finansieres av Miljødirektoratet.

2. Hva vet vi om naturmangfold i Hemne?

2.1. Datagrunnlag og utredningsbehov

Planarbeidet vil i hovedsak basere seg på eksisterende kunnskap, men det kan være aktuelt å gjennomføre registreringsarbeid parallelt med planprosessen. Det finnes mye eksisterende informasjon om naturmangfold i Hemne, men det er ofte behov for en gjennomgang og kvalitetssikring før det benyttes som grunnlag offentlig saksbehandling.

I Hemne er det ikke gjennomført helhetlig naturtypekartlegging siden 1970-tallet. I senere tid er det likevel gjennomført noe kartlegging som følge av vannkraft- og kraftledningsprosjekter, kommuneplanprosesser, enkeltsaker og tematiske kartlegging på oppdrag av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. Det er også gjennomført naturtypekartlegginger i forbindelse med utarbeidelse av skjøtselsplaner for skjøtselsbetinget naturtyper. MIS – miljøregistreringer i skog – er en form for kartlegging av arealer med miljøer som er særlig viktig å ta vare på i skogbruksammenheng. I løpet

av 2017 ferdigstilles et større skogbruksplanprosjekt med MIS-kartlegging i kommunen. Datagrunnlaget for naturtyper er godt i enkelte deler av kommunen – og da spesielt i nærheten av vei og bosteder, men mer mangelfullt i andre deler av kommunen. En del informasjon finnes i naturbase, men fortsatt ligger mye informasjon i enkeltrapper.

Hemne kommune gjennomførte viltkartlegging på starten av 90tallet og resultatet ble rapporten Viltet i Hemne (1996) med tilhørende temakart. Viltkartleggingen må betegnes som god og grundig og er tatt fram som eksempel til etterfølgelse i DN-håndbok 11. Bestandssituasjonen og områdebruken for en del viltarter har imidlertid endret seg de siste 20 årene. Mye ny informasjon foreligger i Artsdatabankens artskart og gjennom Hjortemerkeprosjektet. NOF- Hemne har gjennomført omfattende registreringsarbeid og en del av dette er ikke offentlig tilgjengelig. Jaktbare arter er av interesse for allmennheten i Hemne og for arealforvaltningen i kommunen og har en naturlig plass i en kommunedelplan for naturmangfold for Hemne. Dette selv om vi registrerer at regionale og statlige myndigheter har mindre fokus på en del av disse artene i plansammenheng.

Andre data som kan inngå i grunnlaget for en kommunedelplan for naturmangfold er landskap- og geologi, naturreservater, elvemuslingregistreringer, gytebekkregistreringer og viktige arealer for anadrom laksefisk og ev. gyteområder for saltvannsfisk. For landskap- og geologi har vi lite kunnskap om typeinndeling og verdsetting i Hemne. Hemne kommune er i dialog med NGU v. Rolf Dahl om utprøving av metodikk for kartlegging og verdsetting av geologisk mangfold som grunnlag for kommunedelplanen. Vi har en del kunnskap om elvemusling, gytebekker og arealbruk for laksefisk. Hemne kommune har vært involvert i sjørretprosjektet i regi av NTNU-vitenskapsmuseet som kartla arealbruk for sjørret i Hemnfjorden. Fiskeridirektoratet har registrert en del gyteområder for saltvannsfisk og marine naturtyper i sine databaser.

2.2. Følgende tema skal behandles i kommuneplanprosessen og eventuelt inngå i kommunedelplanen

Naturtypelokaliteter som er viktig for naturmangfold, herunder utvalgte naturtyper	Marint naturmangfold; herunder gyteområder for saltvannsfisk, marine artsforekomster og marine naturtyper
Miljøregistreringer i skog (MIS)	Viktige geologi- og landskapsmangfoldverdier. Herunder kulturlandskap, inngrepsfri strandsone m. m.
Viktige områder for hjortevilt; herunder brunstområder og trekkveier for hjort	Viktige områder for plante- og dyrearter; herunder rødliste- og ansvarsarter, prioriterte arter, spillplasser for skogsfugl, artsrike områder, artsforekomster
Fremmede skadelige arter	Viktige områder for anadrome fiskearter og innlandsfisk, vannkvalitet
Inngrepsfrie områder	Fremmede arter

3. Hvordan skal planprosessen gjennomføres?

3.1. Beskrivelse av planprosess og organisering av arbeidet

Planprosessen vil bli gjennomført i henhold til krav i plan- og bygningsloven. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet, framdriften i planprosessen, hvem som blir involvert og behov for utredninger.

Planområdet omfatter hele Hemne. Vedtak om planoppstart ble gjort i formannskapet som er kommunalt planutvalg 20. september 2016. Samtidig ble planprogrammet lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på seks ukers høring til sektormyndigheter. Planprogrammet er gjort tilgjengelig gjennom elektroniske medier og i avis. Etter planoppstart er det avholdt åpent folkemøte hvor det ble informert om arbeidet som er satt i gang, samt at allmennheten ble gitt anledning til å fremme sine synspunkter på hvordan planarbeidet skal gjennomføres. Det er også etablert en egen nettside om planarbeidet på kommunens hjemmeside.

Planarbeidet er forankret i kommunal planstrategi som ble vedtatt i november 2016.

Det er satt ned en kommunal administrativ arbeidsgruppe som skal jobbe med selve planprosessen. Faggrupper som jobber med datagrunnlaget for planen nedsettes ved behov. I planarbeidet vil det være aktuelt å involvere regionale myndigheter, konsulenter, frivillige lag og organisasjoner, politisk nivå i kommunen og grunneiere. Miljødirektoratet har avsatt ressurser til å bistå kommunen i prosessen.

Formannskapet i Hemne vil fungere som styringsgruppe og vil ta veivalg blant annet i forhold til hvilke temaer som skal inngå kommunedelplanen. Viltnemda er tenkt å ha en faglig rådgivende rolle i planprosessen og vil engasjeres i forhold til viltspørsmål.

Høringsutkast til kommunedelplan for naturmangfold legges ut til offentlig ettersyn i august 2017 og blir politisk behandlet i løpet av høsten 2017. Hvordan høringsutkastet blir lagt ut til offentlig ettersyn avhenger av planens format. I utgangspunktet skal høringsutkastet legges ut på kommunens hjemmeside, ved rådhuset og sendes sektormyndigheter. Høringsutkastet vil eventuelt bli presentert på åpent folkemøte.

Hemne kommune er fast deltaker i Nettverk for naturmangfold som arrangeres av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag. I nettverket deltar kommuner og sektormyndigheter og formålet er kompetansebygging, erfaringsutveksling og nettverksbygging. Presentasjon av planarbeidet ved Nettverk for naturmangfold vil bidra til å sikre kvaliteten på kommunedelplanen. Planarbeidet vil også bli diskutert jevnlig med de fem andre kommunene som deltar i pilotprosjektet.

3.2. Skjematisk oversikt over organiseringen av planarbeidet

Figuren viser skjematisk oversikt over organisering av planarbeidet. Faggrupper opprettes dersom hensiktsmessig. Myndigheter, grunneiere sia, frivillige lag og organisasjoner og andre trekkes inne i arbeidet ved behov.

3.3. Milepæler

September 2016

- ∞ Vedtak i Formannskapet. Melding om planarbeid og planprogram sendes på høring/legges ut til offentlig ettersyn. Høringsperiode 6 uker
- ∞ Presentasjon av planprogram i nettverk for naturmangfold

November 2016

- ∞ Vedtak av kommunal planstrategi.
- ∞ Arbeidsgruppa detaljerer planens form og innhold ytterligere
- ∞ Offentlig folkemøte i løpet av planprogrammets høringsperiode

Februar 2017

- ∞ Planprogrammet fastsettes av Formannskapet
- ∞ Utredningsarbeidet starter

April 2017

- ∞ Eksisterende data innenfor de tema som inngår planarbeidet blir kvalitetssikret av faggruppene/eksterne ressurser. Kunnskapshull synliggjort.
- ∞ Data innarbeides i plankart fortløpende.

September 2017

- ∞ Plandokumenter behandles i Formannskapet. Sendes på høring /offentlig ettersyn med 6 ukers frist.
- ∞ Eventuelt offentlig høringsmøte/folkemøte i høringsperioden.

Desember 2017

- ∞ Sluttbehandling av kommunedelplan for naturmangfold i driftsutvalg, formannskap og kommunestyret.

4. Hvordan vil den ferdige kommunedelplanen fungere?

4.1. Plandokumentene

Kommunedelplanen vil omfatte plankart og planbeskrivelse. Planprosessen vil avklare om det skal gjennomføres en gradering/verdsetting naturmangfold.

Planbeskrivelsen skal beskrive planens formål, innhold og sammensetning av plankartet. Hemne kommunes målsettinger og strategier for ivaretagelse av naturmangfold bør inngå sammen med retningslinjer for saksbehandling.

Planbeskrivelsen skal ha en handlingsdel som viser hvordan det bør jobbes med natur- og naturmangfold framover. Blant annet skal hull i kunnskapsgrunnlaget synliggjøres, samt hvordan det skal arbeides for å innhente kunnskap om naturmangfold.

Kommunedelplanene skal ikke være juridisk bindende. Planen vil imidlertid være en del av kunnskapsgrunnlaget for saksbehandling og planlegging, samt et delgrunnlag for kommunens arealplanlegging.

4.2. Hvordan sikre dynamikk og fleksibilitet i plankartet?

Naturen er et dynamisk system og funksjonsområder for arter endrer seg. Informasjonssamfunnet gjør at ny kunnskap blir lett tilgjengelig og forvaltningsstatus endrer seg som følge av dette og som følge av endringer i påvirkning. En kommunedelplan for naturmangfold bør kunne rulleres eller endres/oppdateres med jevne mellomrom og ikke gi et statisk bilde over naturmangfoldet over lengre tid. Planprosessen vil utrede hvordan dette kan sikres på en formålstjenlig og smidig måte. Rutiner for oppdatering av plandokumenter bør inngå i kommunedelplanen

Setervatnet i Staursetdalen. Foto: Knut Totland